

киното се появява едрият план, за да се прикове вниманието на читателя върху нещо, което е особено важно. Това може да е златистата къдрица на момиче или часовникът на вече мъртвия приятел. От обикновена вещ точно този часовник се превръща в късче история: "той е купен през 1880 година за 84 лева" и "не трябва да попадне в турски ръце" - не само за да не бъде боен трофей за врага, но и за да не отмерва робското време.

Страниците от "Хайдушки копнения", а които Яворов се спира на *бита* на българите, на религиозните различия /главата "С Гоце"/ между протестанти и православни може да се разгледа и като особеност на времето, което ги е породило.

Поетът Яворов разкрива пред своите читатели не само динамичното време; той може и да го *спре*, за да потърси корените на историята, на *вярата*, която е спасявала човека в най-трудните моменти от живота му: "Външната надвходна Богородица е с гръцки надпис, който отбелязва и датата 1839 година. Вътрешните икони изглеждат да не са от по-нов произход, макар че надписа на Богородицата, зографисана над олтаря, е славянски. На дясната страна стоят Разпятието и Възнесението". Този текст има най-пряко отношение към проблема за времето, но в нравствен аспект, защото поетът говори за разпятието и възкръсването на родината си, когато пещерата-олтар приютява борците за свобода. Тътенът на битките се усеща много по-отчетливо, когато сред тях нахлуват спомените за мирния живот, а тъжният край на човека /времето се засича само с една от компонентите си/ намира своята върхова изява в хорото, в танца: "И мелодията се протака мрачна и невнятна, като зашеметително предчувствие за близък край, или се кърши поривиста и страстна, като кървавата трагедия, разиграна в кулите на непокорения сатрап." Движението и времето се сливат в едно цяло - всяка стъпка отмерва предчувствието за близка смърт.

За мен представлява особен интерес фактът на вмъкване на чужд текст в структурата на Яворовата творба. Става дума за Новия завет. Библейският текст и авторският коментар се сливат, а и сякаш разменят местата си. Сакралността се пренебрегва. Поетът Яворов поема функцията на разказвач, пренаписвайки познатите редове за предателството на Юда и мъченичеството на Христос, за да ги пригоди към аудиторията си, правейки ги разбираеми, а и да ги свърже с времето, в което живее, с проблема за издайничеството и